

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie zainicjowanej zażaleniem **B. H.** na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa, zatwierdzone przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kaliszu w dniu 15 grudnia 2023 r., [...],
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 8 sierpnia 2024 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w O.,
zawartego w postanowieniu z dnia 17 lipca 2024 r., II Kp 65/24,
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

uwzględnić wniosek i sprawę przekazać do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kaliszu.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 lipca 2024 r., II Kp 65/24, Sąd Rejonowy w O. zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. W uzasadnieniu podał, że w dniu 15 grudnia 2023 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w Kaliszu zatwierdził (sprawa [...]) postanowienie Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu z dnia 14 grudnia 2023 r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków przez Prezesa Sądu Rejonowego w O. – Ł. F., Wiceprezesa Sądu Rejonowego w O. – J. A. i asesora Sądu Rejonowego w O. – D.

G., tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k., na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k., wobec braku danych dostatecznie uzasadniających popełnienie przestępstwa. Zażalenie na to postanowienie złożył B. H. Sprawa wpłynęła do Sądu Rejonowego w O. i została zarejestrowana pod sygnaturą II Kp 65/24. W ocenie Sądu wnioskującego istnieją podstawy do przekazania sprawy dotyczącej rozpoznania zażalenia innemu sądowi równorzędnemu. Zgodnie bowiem z treścią art. 37 k.p.k. przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu może nastąpić wówczas, gdy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości. W orzecznictwie i doktrynie kryterium „dobra wymiaru sprawiedliwości” odnoszone jest do sytuacji, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy w sposób obiektywny. Skoro zatem sprawa dotyczy podejrzenia popełnienia przestępstwa przez sędziów i asesora Sądu właściwego, to jest to okoliczność, która może rzutować w odbiorze społecznym na swobodę i obiektywizm orzekania. Ta okoliczność uzasadnia twierdzenie, że dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za rozpoznaniem zażalenia wniesionego przez B. H. przez inny sąd równorzędny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek okazał się zasadny, co doprowadziło do przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, tj. Sądowi Rejonowemu w Kaliszu.

Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, zewnętrzny wizerunek funkcjonowania sądów wymaga, aby unikać wszelkich sytuacji mogących stwarzać zagrożenie formułowania racjonalnych opinii, że nie tylko względy merytoryczne decydują o sposobie rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2013 r., II KO 23/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r., III KO 41/18). Należy zatem uwzględnić wniosek złożony w trybie art. 37 k.p.k., jeżeli zachodzą uzasadnione podejrzenia, że postronny, ale i obiektywny obserwator określonego postępowania sądowego mógłby powziąć wątpliwości co do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny i bezstronny w sądzie pierwotnie właściwym do rozpoznania sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2021 r., IV KO 33/21). Zasadniczym elementem dobra sprawiedliwości w rozumieniu art. 37 k.p.k. jest

bowiem potrzeba zapewnienia przeprowadzenia rzetelnego procesu karnego, rozumianego jako taki, który zakończy się w rozsądnym terminie, będzie prowadzony przed bezstronnym i obiektywnym sądem, w warunkach wolnych od negatywnego wpływu na prowadzone w jego ramach czynności oraz w ramach którego umożliwiona będzie realizacja praw uczestników postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2023 r., V KO 60/23).

W tej konkretnej sprawie w ocenie Sądu Najwyższego zachodzą podstawy do zmiany właściwości miejscowej sądu, bowiem osobami bezpośrednio zainteresowanymi rozstrzygnięciem w tym postępowaniu – osobami wskazanymi w zawiadomieniu o możliwości popełnienia przestępstwa – są: Prezes Sądu Rejonowego w O. – Ł. F., Wiceprezes Sądu Rejonowego w O. J. A. i asesor Sądu Rejonowego w O. – D. G. Sąd Najwyższy dostrzega, że w tej sprawie nie doszło nawet do wszczęcia postępowania przygotowawczego, a tym bardziej do przedstawienia zarzutów ww. osobom. Niemniej jednak wymienienie ich w zawiadomieniu o popełnieniu przestępstwa powoduje, że dla uniknięcia wszelkich podejrzeń o rozstrzyganie zażalenia skarżącego „we własnym gronie osób zainteresowanych” i narażenie przez to na szwank dobra wymiaru sprawiedliwości, należało zastosować tryb przewidziany w art. 37 k.p.k. Słusznie podkreśla się bowiem w orzecznictwie, że gdy sąd miejscowo właściwy miałby wydać orzeczenie, którego treścią są zainteresowani tak Prezes, jak i sędzia tego sądu, jest wysoce prawdopodobne, że pozostawienie sprawy w kognicji tego sądu prowadziłoby do pojawienia się, mających cechę racjonalności, głosów, podających w wątpliwość zdolność tego sądu do bezstronnego i obiektywnego rozpoznania sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 29 kwietnia 2022 r., IV KO 31/22; 10 marca 2022 r., IV KO 18/22).

Wskazując Sąd mający rozpoznać sprawę po przekazaniu, Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że nie ma przeszkody w postaci zagrożenia dla dobra wymiaru sprawiedliwości, aby niniejsza sprawa została na etapie postępowania zażaleniowego rozpoznana przez Sąd Rejonowy w Kaliszu.

Z uwagi na powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[ms]